

Käyttöohje

Ekolet ULKO VU **Kompostikäymälä**

EKOLET ULKO VU KOMPOSTIKÄYMÄLÄN KÄYTTÖ

Sulje istuimen kansi aina käytön jälkeen.

Täytä kompostori WC-jätteillä. Voit laittaa mukaan myös keittiön elintarvikejätteet, mutta ne täyttävät ja niiden mukana tulee lähes aina banaanikärpästen munia, jotka kuoriutuvat lentäviksi hyönteisiksi. Käymälä ei tarvitse kuiviketta käytön jälkeen, mutta sitä voi tuki halutessaan käyttää. Vain käymäläjätteillä täytettäessä kypsyminen nopeutuu, jos silloin tällöin esim. muutaman viikon välein kompostoriin lisätään muutama litra kuorirouhetta, lehtipuuhaketta tai huussikuiviketta, mikäli käymälässä ei muuten käytetä kuiviketta. Kompostointia voi halutessaan nopeuttaa ja tehostaa käyttämällä kompostikiihdytinainetta esim. NEKO kompostikiihdytin. Yhteen kompostorin lokeroon mahtuvaa jätemäärää voidaan lisätä kiertämällä täyttymässä olevaa säiliötä 20-30 cm niin, että myös lokeron sivut täyttyvät.

Käymälän tyhjennys. Käytössä olleen lokeron täytyttyä, jätteet peitetään 2-4 ämpärillisellä tavallista multaa, turvetta tai huussikuiviketta. Poista takana oleva säiliön takakansi. Nosta säiliön etuosaa peittävä kansi molemmilla sivuilla olevien tukipalikoiden varaan. Tyhjennä vanhimman jätteen lokero (tyhjennys tapahtuu yläkautta). Kauan kypsänä ollut, kuivunut komposti pehmenee, jos sille kaadetaan ämpärillinen vettä joitakin viikkoja ennen tyhjennystä. Kierrä täyttöön tyhjä tai vanhimmasta kompostista tyhjennetty säiliönosa (lokero), jonka pohjalle on pantu muutaman senttimetrin paksuudelta kuorirouhetta, hapanta turvetta tai huussikuiviketta. Säiliön kiertämisen tulee tapahtua lämpimänä vuodenaikana. Laske säiliön etuosaa peittävä kansi tukipalikoilta alas ja laita takakansi paikalleen. Laite on taas käyttövalmis. Kompostorista poistettava jäte on kypsää, lannoittavaa multaa sellaisenaan kasveille annettavaksi.

Nesteiden käsittely. Suurin osa nesteistä haihtuu käymälän ilmankierron mukana. Loppuneste tippuu ajoittain ulos kompostorin poistoletkusta. Poistoletkusta ulos tuleva neste on biologisesti puhdistunut, ei haise pahalle tai kerää hyönteisiä, eli sen voi johtaa halutessaan suoraan maahan kasveille tai sekoittaa kasteluveteen ja käyttää näin hyvänä lannoitteena puutarhassa.

Tarpeellisia huoltotoimenpiteitä kun säiliö on kiertänyt 2-3 kertaa

- Suosittelemme lokeron suodatinkankaan pesemistä, kun lokero on tyhjennetty 2-3 kertaa. Nosta suodattava välipohja ylös ja pese se vesiruiskulla, harjalla ja ympäristöystävällisellä pesuaineella. Mahdollisen kalkkisaostuman saa pois laimennetulla etikkavedellä.
- Kompostisäiliön pohjalla oleva laakea nestesäiliö on syytä huuhdella silloin tällöin, esim. kompostorin kierrettyä pari täyttä kierrosta. Tämä tapahtuu kaatamalla reippaasti vettä kompostorin keskellä olevaan nelikulmaiseen ilmanavaan tai nostamalla pois tyhjän lokeron suodattava välipohja, jolloin nestepohja tulee näkyviin. Huuhteluvesi poistetaan avaamalla säiliön pohjan sivulla, vanteen takana oleva kumitulppa.

Keittiössä elintarvikejätteet on syytä säilyttää kannellisessa astiassa kärpästen torjumiseksi.

Jos kuitenkin esim. kärpäsiä esiintyy haitallisessa määrin (esim. kansi jäänyt auki) voi lentävät hyönteiset tuhota hyönteismyrkyllä (esim. Puutarha-aerosoli tai Baygon). Munat voidaan tuhota valelemalla lähes kiehuvaa vettä kompostin pinnalle esim 5 litraa. Torjuntaan sopii myös munia tuhoava, navetoissa käytettävä torjunta-aine (esim. Demilin). Banaanikärpästen (Drosophila) munia hävittää tehokkaasti lokeroihin lisätty biologinen torjuntaeliövalmiste Kotisukkulamadot (feltiae). Helpon kärpäsansan saa laittamalla juomalasiin muutaman lusikallisen omenaetikkaa ja nestemäistä pesuainetta ja sitten täyteen vettä.

Käymälän istuimeksi sopii myös kovamuovinen KIMSET-istuin (Ido Oy). Ekolet-käymälä on tehty kierrätyskelpoisista aineista; polyeteenimuovista, kuumasinkitystä teräksestä sekä ruostumattomasta teräksestä.

Ongelmien korjaus; Ekolet ULKO VU kompostikäymälä

ONGELMA

SYY JA KORJAAMINEN

Ulkona on virtsanhajua	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikkien kompostorin lokeroiden pohjalle ei ole levitetty turvetta. Laita turve. • Kompostisäiliön kansi ei ole hyvin paikallaan. Paina kansi paikoilleen, jotta ei jää ylimääräisiä rakoja.
Käymälän sisälle tulee kompostinhajua	<ul style="list-style-type: none"> • Kompostisäiliön kansi ei ole hyvin paikallaan. • Käymälähuoneessa on auki jokin toinen poistoilmanputki tai huoneeseen ei pääse korvausilmaa. Sulje poistoilmaputki ja/tai avaa korvausilmalle aukko.
Nesteen poistoputkesta ei tule nestettä	<ul style="list-style-type: none"> • Kompostorin nestepohjalle ei ole vielä kertynyt 50 litran nestevarastoa. Kaikki kunnossa. • Kompostorin kyljessä, vanteen takana olevan huuhteluveden poistoputken tulppa on poissa, jolloin neste poistuu tätä kautta. Sulje putki tulpalla.
Tyhjennettävä komposti ei ole vielä kypsää	<ul style="list-style-type: none"> • Vuodessa on käytetty enemmän kuin yksi lokero. Runsaassa käytössä auttaa jos kompostorin lokeroon heitetään täytön aikana silloin tällöin kuoriketta, olkea tai vastaavaa karkeaa helposti kompostoituvaa ainetta. • Kompostoriin on laitettu biohajoavia pusseja. Älä laita. • Suodatinkangas on likainen. Pese kangas.
Käymälähuoneessa on pieniä kärpäsiä	<ul style="list-style-type: none"> • Hedelmäkärpäset tulevat kompostoriin helposti keittiön biojätteiden mukana. Torju kärpäset käyttöohjeiden mukaisesti tai älä laita biojätteitä. Laita sopivaan paikkaan kärpäspyydykseksi vesilasi, johon on lisätty pari lusikallista pesuainetta ja omenaetikkaa.
Kompostisäiliö pyörii kankeasti	<ul style="list-style-type: none"> • Tipauta öljyä pyörien akseleihin. Keveytä säiliön kantta nostamalla se sivuilla olevien tukien päälle.

MITÄ KOMPOSTIIN

YLEENSÄ KAIKKI, MIKÄ ON JOSKUS OLLUT ELÄVÄÄ:

- ✓ **Normaalit WC-jätteet.**
- ✓ **Lasten vaipat** repäistävä halki ennen kompostoriin laittoa. Vaipat vievät tilaa ja niiden keinokuituosat eivät maadu.
- ✓ **Hedelmien, juuresten ja vihannesten kuoret.** Yleisimmin käytetyt säilöntäaineet hajoavat vähitellen kompostissa.
- ✓ **Kahvin ja teen porot.** Suodatinpaperit ja teepussit voi laittaa mukaan.
- ✓ **Kaikki muu ruokajäte.** Hyvin isoja kiinteitä jätekappaleita kuten kaalinpäitä tai leipiä on hyvä pieniä muutamaan osaan.
- ✓ **Ruokaan ja ruuan valmistukseen liittyvät nesteet.**
- ✓ **Taluspaperi,** ellei siihen ole imeytetty jotakin haitallista ainetta.
- ✓ **Sanomalehden aukeama tai paperipussi** kompostisangon pohjalla käytettynä.
- ✓ **Kukkamulta, kasvisjätteet ja puunlehdet** (vievät tilaa).
- ✓ **Luonnonkuidut hyvin pieninä määrinä:** villa, puuvilla, pellava, silkki.
- ✓ **Puulastu ja puru** (ei lahosuojattua puuta), **kuorike, hake, turve, olki.**

KOMPOSTIIN EI SAA LAITTA

AINEKSIA, JOTKA EIVÄT LAHOA TAI JOTKA VOIVAT MYRKYTTÄÄ KOMPOSTIN

- ✗ **Ei ns. biohajoavia jätepusseja, keinokuitu-, nahka- tai kumituotteita.**
- ✗ **Ei tuhkaa tai kalkkia (tulee liikaa emästä).**
- ✗ **Ei ongelmajätteitä: öljy, bensiini, liuottimia, maaleja, torjunta-, desinfiointi tai lahonsuoja-aineita eikä lääkkeitä tai paristoja.**
- ✗ **Ei pesuaineita sisältäviä pesuvesiä.**
- ✗ **Ei muovia, lasia tai metallia.**
- ✗ **Ei tupakantumppeja eikä siivoustopumia.**
- ✗ **Ei paperia suuressa mitassa; muovitettua, vahapinnoitettua tms. paperia ei lainkaan.**